

Mentsük meg a Szabadalmi Tárát!

A sajtó hasábjain, különböző fórumokon már nemegyszer szóváltottuk, hogy a Szabadalmi Tár kimeríthetetlen kincseket képező értékes anyaga sem a felhasználás, sem a tárolás szempontjából jelenleg nincs kielégítő állapotban. A baráti országokban és a tőkés államokban is a szabadalmak anyaga az illető ország szabadalmi vagy találmányi hivatalának a birtokában van. Nálunk már esztendőkkel ezelőtt az a visszás és alig indokolható helyzet állt elő, hogy a Szabadalmi Tár az Országos Műszaki Könyvtár, illetve annak felettes hatóságainak jogköre alá helyezték. Így kialakult az a furcsa helyzet, hogy a huszonekét országból származó, csaknem hétmillió szabadalmi leírás éppen annak a szervnek — az Országos Találmányi Hivatalnak — a számára vált nehezen hozzáférhetővé, amelyik ezt az anyagot külföldről beszerezte és amelyik a mindennapos munkájánál fel is használja.

Az említett visszásságon túlmenően azonban a Szabadalmi Tár, nem túlzás, ha azt állítjuk, hogy milliárdokat érő anyagát tárolási okokból is a pusztulás fenyegetheti. Jelenleg a helyzet az, hogy ez az értékes anyag négy helyen van szétszórva. Az Országos Műszaki Könyvtárban, a Petőfi Sándor utcai és az egyik Petőfi téri épületben, valamint a Bazilika tornyában. Ilyen körülmények között

a szabadalmakkal dolgozó OTH számára, a műszakiak, a feltalálók részére is szinte megoldhatatlan problémát jelent az egy-egy témakörhöz tartozó szabadalmak összeszedése.

A jelenlegi már amúgy is szinte tarthatatlan helyzetet még súlyosbítja az a tény is, hogy illetékes körök a Szabadalmi Tárát még a jelenlegi helyéről is ki szándékoznak költöztetni. Ezt a költöztetési szándékot azzal indokolják, hogy a helyet más dokumentációs célra kívánják felhasználni.

Az Országos Találmányi Hivatal már esztendők óta kifogásolja a Szabadalmi Tár elhanyagolt állapotát. Az OTH kifogásait és ezen kifogások jogosságát az említett okokon kívül még az is indokolja, hogy a Szabadalmi Tárrel kapcsolatos nemzetközi kötelezettségek és anyagi terhek jelentős része az OTH-t terhelik. Az OTH-nak azonban a jelenlegi Szabadalmi Tárhoz vajmi kevés köze van. Mint említettük, jelenleg az Országos Műszaki Könyvtár gondozza a gyűjteményt. Kétségtelen, hogy az említett raktárak minősége biztosítja a leírások megőrzését. Azonban ezt a helyzetet mégsem tekinthetjük kielégítőnek. Még akkor sem tarthatjuk megfelelőnek, ha az OKM a kívánt szabadalmakat néhány napon belül biztosítani is tudja az igénylőnek. Ez a késedelem az esetek döntő többségében hátráltatja az ilyen irányú kutató munka folyamatosságát, akadályozza a műszakiak ilyen irányú tevékenységének folyamatosságát. Az OKM már amúgy is szaporodó könyv és folyóirat állománya miatt állandó helyhiánnyal küszködik. Ez a helyhiány a múlt napok sodrában csak fokozódik. A Szabadalmi Tár anyagának a fele jelenleg az OKM könyvtárában csaknem 314 négyzetméternyi alapterületen van elhelyezve. A szabadalmak többi részét a már említett helyekre osztották szét. A Szabadalmi Tár anyagának

egyesítéséhez, korszerű tárolásához 700 négyzetméternyi alapterületű helyiségre volna szükség. Ezt a helyszükségletet az illetékeseknek előbb-utóbb amúgy is biztosítaniok kell. Ezt a jogos igényt az elmondottakon és felsoroltakon kívül még az alábbi, ugyancsak nagyon is megszívlelendő okok bizonyítják.

Senki előtt nem lehet ugyanis kétséges az, hogy népgazdaságunkban az új irányítási rendszer a reformok végleges kialakítása, majd bevezetése minden eddiginél jobban előtérbe fogja helyezni a műszaki fejlesztést, s ennek keretében a találmányok kidolgozásának szükségességét, a szabadalmak számának mennyiségi és minőségi emelését. A vállalatok önállóságának bővítése, a végrehajtandó reformok hatása minden eddiginél jobban a műszakiak figyelmét az újító és feltaláló tevékenységre fogja irányítani. Következésképpen a Szabadalmi Tár iránt megnyilvánuló érdeklődés is jelentősen fokozódni fog. A műszaki tudományos eredményekről szóló fokozottabb tájékozottságot, a tudomány és technika hazai és külföldi eredményeinek fokozottabb felhasználását nekünk minden téren növelni, szorgalmazni kell. Így érthető, hogy a műszaki fejlesztés egyetlen híve sem nézheti jó szemmel a Szabadalmi Tárrel szemben megnyilvánuló jelenlegi elképzeléseket. Mert arról van szó, hogy — mint már említettük is — az OKM-ból ki akarják költöztetni a Szabadalmi Tárát, mégpedig olyan elképzeléssel, hogy annak anyagát két, hatvan négyzetméteres üzlethelyiségbe, egy 60 négyzetméter területű pincehelyiségbe és a szabadalmak jelentős részét templomok pincéibe vagy padlásterébe, egyéb más épületek helyiségeibe akarják szétosztani.

Mentsük meg a Szabadalmi Tárát! Ezt a vészkiáltással felérő rövidke mondatot a sürgősség indokolja. Mert az említett, csaknem hétmillió szabadalmi leírásban a műszaki, a technikai tudománynak olyan gazdag ismerettára van felhalmozva, amelynek a megőrzése és megóvása, realizálása elsődleges népgazdasági érdek.

Nem túlzás, ha azt állítjuk, hogy ebben a hallatlanul nagy szabadalmi leírasmennyiségben korunk műszaki tudományának kulcsmerevei vannak felhalmozva. Az Országos Találmányi Hivatal mindennapos tevékenységénél, a kutatók, a tervezők, a termelő üzemek műszaki gárdájának alkotó tevékenységénél ezek a szabadalmak a tájékozódás legbiztosabb iránytűjét képezik. Ezt az iránytűt senkinek nincs joga kivenni a magyar műszaki társadalom kezéből. A gazdasági reformok kidolgozásánál, az irányelvek kialakításánál mindenhol az ésszerűség, a gazdaságosság megvalósítására törekszünk. A gazdasági életünket átölelő reformok megvalósításánál a jövőnk érdekében minden eddigi helytelennek bizonyult elméletet és gyakorlatot félre kell dobnunk. Ilyen helytelen megfontolásnak és gyakorlatnak kell tekintelnünk azt is, hogy a Szabadalmi Tár nem ott van, ahol azt felhasználják. Éppen ezért javasoljuk az illetékesek felé, hogy a Szabadalmi Tárát adják át az Országos Találmányi Hivatal kezelésébe, hogy így, az ott felhalmozott milliárdos értékeket teljes egészében műszaki fejlesztésünk és a népgazdaságunk javára hasznosíthassuk. Mentsük meg a Szabadalmi Tárát!